

R I K S L Ö N N S N E M N D A S kjennelse av 19. januar 1965.

i sak nr. 34/64

Sammenslutningen av Landbrukets Arbeidsgiverforening og Meierienes Arbeidsgiverforening

på den ene side

Landsorganisasjonen i Norge og Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund

på den annen side

i samband med tariffrevisjonen i 1964.

Nemndas sammensetning:

Sorenskriver Kai Knudsen, forrann

Arbeidsdirektør Reidar Danielsen

Direktør i Næringsøkonomisk Forskningsinstitutt, Morten Tuveng

Direktør i NAF, Joh. Fr. Hansen

Nestformann i LO, P. Mentsen

Gårdbruker Arne Rostad

Sekretær Arne Andresen.

De to siste er oppnevnt av partene i tvistene. Arne Rostad stemmer på arbeidsgiversiden og P. Mentsen på arbeidstakersiden.

Partene møtte for lønnsnemnda, gjorde rede for saken og nedla påstand i møte den 13. januar 1965.

År 1965, den 19. januar, avsa lønnsnemnda

k_j_e_n_n_e_l_s_e:

Overenskomsten mellom Sammenslutningen av Landbrukets Arbeidsgiverforeninger og Meierienes Arbeidsgiverforening på den ene side og Landsorganisasjonen i Norge og Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund på den annen side hadde utløpstid 31. oktober 1964. Videre skulle avtalen gjelde ett år om gangen dersom den ikke ble sagt opp med to måneders skriftlig varsel.

Etter Rikslønnsnemndas kjennelse den 11. mai 1964 tilskrev forbundet arbeidsgiverforeningen om antesiperte forhandlinger for meieriene.

Meierienes Arbeidsgiverforening aksepterte dette og forhandlingsmøte mellom partene ble holdt den 15. juni 1964 uten at imidlertid enighet ble oppnådd. Nytt møte ble holdt den 7. oktober 1964. Heller ikke under dette møte ble det oppnådd enighet.

Forbundet har i rett tid sagt opp avtalen og arbeidsstans ble varslet fra og med 14. november 1964.

Tarifftvisten ble innrapportert til Riksmeklingsmannen som foretok mekling mellom partene i dagene 4. og 5. november 1964.

Riksmeklingsmannen satte i møte den 5. november 1964 frem forslag som fremgår av bilag 5 til sakens dokument nr. 2.

Partenes representanter erklærte at de ville anbefale forslaget vedtatt. Svarfristen ble satt til 25. november 1964.

Forslaget ble vedtatt av arbeidsgiverne, men av arbeidstakerne stemte bare 388 for forslaget og 1223 mot.

Ved kongelig resolusjon av 4. desember 1964 er bestemt at tvisten skal avgjøres av Rikslønnsnemnda.

Twisten omfatter 3480 arbeidstakere ved 191 meierier, ysterier og Meierienes Salgssentral.

Forbundet har nedlagt sådan

p å s t a n d:

Riksmeklingsmannens forslag av 5. november 1964 gjøres gjeldende med følgende endringer:

I. § 1. Arbeidstiden.

Ordinær daglig arbeidstid. Første avsnitt får følgende ordlyd:

Arbeidstiden skal legges mellom kl. 6 og kl. 17. På lørdager, julaften-, nyttårsaften og pinseaften, skal arbeidstiden legges mellom kl. 6 og kl. 13.

II. § 2. Lønninger.

Riksmeklingsmannens forslag på kr. 12,- pr. uke generelt tillegg og inntil kr. 6,75 pr. uke i lavtlønnstillegg som skal gjøres gjeldende fra 1. november 1964, får tilbakevirkende kraft fra 1. juli 1964 med etterbetaling fra denne dato.

Forbundet har anført at forkastelsen av forslaget kan ha hatt 2 bestemte årsaker. For det første den markerte prisøkning som har foregått i tiden fra 1. januar frem til 15. september 1964. Stigningen i konsumprisindeksen i dette tidsrom var hele 8,5 poeng, eller 7,65 %.

For det andre var meieriarbeiderne kjent med at de aller fleste andre lønsmottakere i dette land hadde fått sine tillegg fra 1. mai 1964. De øvrige lønsmottakere hadde derved fått en del av prisstigningen dekket gjennom disse lønnstillegg.

Forbundet har fremholdt at lønnstilleggene for meieriarbeiderne bør gis med virkning fra 1. juli 1964 for i en viss grad å kompensere den virkning prisøkningen har hatt på meieriarbeidernes lønninger. Forbundet har også pekt på de forhøyelser av landbruksprisene som var en følge av kjennelsen av 23. juli 1964 i jordbruksoppgjøret og som ga grunnlag for lønnsforhøyelse for meieriarbeiderne fra 1. juli 1964.

Forbundet har videre hevdet at meieriarbeidernes lønninger ligger lavt i forhold til de øvrige industriarbeideres lønninger. Det er således fremholdt at det lavtlønnstillegg som fulgte av Rikslønnsnemndas kjennelse av 11. mai 1964 ville ha slått ut slik at tillegget ville kommet inn med sitt hele beløp for meieriarbeiderne.

Forbundet har også nedlagt påstand om at arbeidstiden på lørdager, jul,- nyttårs- og pinseaften må settes til fra kl. 6 til kl. 13 i stedet for til kl. 15 som etter den hittil gjeldende overenskomst. Forbundet mener dette er et rimelig krav tatt i betraktning at det for meieriene ikke er innført lørdagsfri og videre tatt i betraktning at en hel del må arbeide på søndager.

Det vises for øvrig til forbundets skriftlige innlegg.

Meierienes Arbeidsgiverforening har nedlagt sådan

p_å_s_t_a_n_d:

Tariffavtalen mellom partene revideres i samsvar med det anbefalte meklingsforslag av 5. november 1964.

Arbeidsgiverforeningen har anført at det av meklingsforslaget fremgår at det generelle tillegg som ble gitt etter kjennelsen av 11. mai 1964 er forhøyet med kr. 3,00 pr. uke og at dette skal holdes utenfor ved vurderingen av lavtlønnstillegget. Når Arbeidsgiverforeningen til slutt gikk med på et tillegg til mai-kjennelsen, imøtekom arbeidsgiverne forbundets ønske om å ta hensyn til tidsfaktoren. Dette gir også i fortsettelsen NNN et gunstigere oppgjør enn for de øvrige grupper.

Meklingsforslaget gir også meieriarbeiderne et minst like godt oppgjør som de 2 höstfag som ble avsluttet på partsplanet, nemlig oppgjørene for transportfagene og for hotell- og restaurantpersonalet.

Avtalen for meieriene er bygget opp som de övrige avtaler innenfor næringsmiddelsektoren og representerer en av de större grupper innenfor denne. Sammenlikner en de tarifferte normallønnssetser og produksjonspremieavsvaret vil man uten videre se at meieriavtalens satser ligger fullt på höyde med de övrige avtaler. Det er på det rene at det faktiske lønnsnivået for en ikke ubetydelig del av arbeiderne i meiribruket ligger over de tarifferte lønnssetser, i de største byene fullt på höyde med sammenlignbare forhold, og for kvinnelige arbeidere over gjennomsnittet. Lavtlønnstillegget etter Rikslønnsnemndas kjennelse vil således ikke slå ut for kvinnelig arbeidskraft, og f.eks. i Oslo-området gir generelle produksjonspremier en merinntekt som også bringer de aller fleste mannlige arbeidere over "taket".

Dessuten inneholder tariffavtalen gunstige regler for lønn under sykdom, og meieriarbeiderne har en god pensjonsordning.

En samlet vurdering av hele avtaleforholdet gjør at en må si at meieriarbeiderne er gunstig stillet i forhold til de grupper det er naturlig å sammenlikne med.

Meierienes Arbeidsgiverforening har ikke kunnet inötekomme forbundets krav om endret arbeidstid på lördager og andre dager för helligdager.

Dette har sin årsak i de særegne produksjonsforhold i meieriene. På enkelte steder kan dog forholdene ligge til rette for en tidligere sluttid på lördager og dette er derfor i en viss utstrekning også gjennomfört. På de fleste anlegg må imidlertid arbeidet gå sin gang og å tariffeste tidligere slutt vil derfor ikke innebære annet enn at normalt arbeid må utföres til overtidsbetaling.

Meklingsforslaget inneholder en protokolltilförsel til § 1 hvor arbeidsgiverne har strukket seg så langt som mulig, og på grunn av de mange problemer lördagsdriften allerede nå viser mange steder ville det være uansvarlig å gå lenger.

Rikslønnsnemnda skal bemerke:

Riksmeklingsmannens forslag er kommet i stand etter at det er ført inngående forhandlinger og mekling med partene. Herunder har partene gjort ensidige innrømmelser. Forslaget er videre anbefalt av partenes forhandlingsutvalg. Under disse forhold må lønnsnemnda være varsom med å foreta endringer i meklingsforslaget.

Lønnsnemnda har nøye overveiet om forslaget på noe punkt innebærer urimeligheter som det er grunn til å rette på og vil bemerke:

Rikslønnsnemndas kjennelse av 11. mai 1964 har vært retnings- eller normgivende for de lønns- og prisoppgjør som har funnet sted i 1964.

Riksmeklingsmannens forslag for meieriarbeiderne gjennomfører tilsvarende lønnsforbedringer som etter lønnsnemndas kjennelse. Den omstendighet at meierioppgjøret først gjøres gjeldende fra 1. november 1964 i stedet for fra 1. mai som for vårfagene, er det i meklingsforslaget tatt hensyn til ved at det generelle tillegg er satt til kr. 12,- i stedet for kr. 9,-.

Det skal også bemerkes at lønnsnemnda rettslig sett, dersom partene ikke er enige om noe annet, ikke har adgang til å gi kjennelsen virkning lenger tilbake enn fra overenskomstens utløpstid, nemlig 31. oktober 1964.

Når det gjelder kravet om tidligere slutt på lørdager, jul-, nyttårs- og pinseaften vil lønnsnemnda bemerke at det i stadig større utstrekning i norsk arbeidsliv er gjennomført ordninger med fri på lørdager eller kortere arbeidstid på lørdager og de ovenfor nevnte dager. En finner det rimelig at også meieriene i størst mulig utstrekning går inn for å gjennomføre slike ordninger av arbeidstiden på disse dager. Ifølge meklingsforslaget har arbeidsgiverne på grunn av produksjonsforholdene i meieriene ikke kunnet imøtekomme dette krav, men har erklært seg villig til å rette en henstilling til medlemmene om å la arbeidstiden slutte før kl. 15 hvor det er mulig.

En oppfatter protokolltilførselen slik at hvor ikke de produksjonstekniske forhold er til hinder, vil Meierienes Arbeidsgiverforening gå inn for å få gjennomført tidligere slutt på lørdager, jul-, nyttårs- og pinseaften.

Lønnsnemnda forutsetter etter dette at meieriene der hvor forholdene ligger til rette for det, gjennomfører tidligere slutt på de nevnte dager, og at de øvrige meierier i størst mulig utstrekning vil ta sikte på å legge grunnlaget til rette for at det i fremtiden blir mulig å ordne arbeidstiden slik den er i den øvrige industri.

Med disse merknader finner Rikslønnsnemnda at Riksmeklingsmannens forslag må bli å stadfeste.

P. Mentsen bemerker: Når det gjelder lønnstilleggene som her blir gitt i samsvar med meglingsforslaget, vil de i løpet av tariffperioden gi omlag det samme resultat som fastsatt i Lønnsnemndas kjennelse av 11. mai 1964. Ut fra dette er det vanskelig for Lønnsnemnda å gjøre noen endring i meglingsforslaget. Derimot kommer spørsmålet om den ordinære daglige arbeidstid i en annen stilling. Etter min mening virker det urimelig at den ordinære arbeidstid på lørdager, juleaften, nyttårsaften og pinseaften kan legges mellom kl. 6.00 og kl. 15.00. Den burde etter min mening ikke kunne strekkes lenger enn til kl. 13.00 eller i hvert fall kl. 14.00 disse dager. Bortsett fra dette har jeg ikke noen spesielle merknader til kjennelsen.

Arne Andresen slutter seg til dette, men vil uttale at når det gjelder lavtlønnstillegget burde dette, etter hans mening, vært gitt fra en tidligere dato.

S l u t n i n g :

Tariffavtalen mellom partene prolongeres med de endringer som fremgår av riksmeklingsmannens forslag av 5. november 1964.

Kai Knudsen
(sign.)

Reidar Danielsen
(sign.)

Morten Tuveng
(sign.)

Arne Andresen
(sign.)

Arne Rostad
(sign.)

P. Mentsen
(sign.)

Joh. Fr. Hansen
(sign.)